

nického. Účelem jejich je zrychlení práce do té míry, aby došlé spisy byly téhož dne vyřízeny. K tomu cíli jest využití všech technických vymožeností, jako telefonu, psacího stroje k dik-tátu rozsudků a usnesení, těsnopisu ke konceptům. Mnohé rejstříky mohly by účelně býti nahrazeny kartotékami a vůbec by úřadům neškodilo více obchodního ducha. Výchova personálu měla by tento odvraceti od těžkopádnosti, které po delší službě soudce snadno propadá, a měly by se poskytovat po př. dočasné (patrně neplacené) dovolené, které by soudci umožnily věnovati se jinému oboru právnické práce. V obsazování míst musily by býti vyloučeny politické vlivy, které odvracejí od soudní služby nejschopnější pracovníky. Mnohé z těchto podnětů zaslouží pozornosti i u nás, kde lecos z toho, co je navrhováno, alespoň v zárodku je zavedeno. Tak instituce konceptních pomocníků, kterou v poslední době provádí též justiční správa rakouská. Zvýšeným požadavkům, které stále složitější společenské poměry budou klásti na soudce, nebude možno vyhověti jen rozmnožením personálu, ale zejména hospodárnějším jeho využitím. To se shoduje i s tendencí zákona o úsporných opatřeních ve veřejné správě. Je samozřejmé, že soudce by měl býti zbaven všech úkonů, u nichž lze se bez soudcovského rozhodování obejít a které mohou býti svěřeny silám bez právnického vzdělání. Předpokladem je ovšem řádné osobní i technické vybavení soudní kanceláře, kterého se našim soudům ještě do značné míry nedostává. Možno dokonce říci, že leckde soudní kancelář s většími obtížemi zdolává nával práce než soudce, a místo co by úředníci soudní kanceláře konali za soudce práci soudcovského rozhodování nevyžadující, je naopak soudce nucen obstarávati si práce manipulační, jako zapisování a j., sám. Náprava je tu nejvýše naléhavá.

Druhý sjezd Mezinárodní společnosti pro právo trestní v Bukurešti, určený původně na letošní letnice, byl odložen na dny 6.—9. října. Ředitelská rada ustanovila již generální zpravodaje pro 4 sjezdová témata. Z Československa byl označen generálním zpravodajem prof. Dr. Miřička o otázce práva asociací k trestnímu stíhání. Spoluzpravodajem o této otázce jest slavný italský kriminalista prof. Enrico Ferri.

Úmluva mezi republikou Československou a Švýcarskem o uznání a výkonu soudních rozhodnutí byla publikována pod č. 23. sbírky zákonů a nařízení. Nabývá působnosti 24. února t. r.

Zákonná úprava kartelů. V České společnosti národohospodářské přednášel dne 18. února Dr. Ervín

Hexner, gen. tajemník Ústředního sdružení slovenského priemyslu, o zákonné úpravě kartelové otázky.

V poslední době se naše veřejnost neobyčejně zajímala o otázku kartelovou. Pod vlivem různých proudů došlo také k vypracování osnov zákona o kartelech. Kartelová otázka se nemůže u nás formulovati tak, zda jsou kartely organisacemi dovolenými nebo nedovolenými, neboť by se nenašel vážný zastánce všeobecné these, že jsou kartely nedovolené organisace. Protikartelový předpis rakouského koaličního zákona nesměruje proti kartelům průmyslovým. Výklad rak. nejv. soudu, který aplikoval proti kartelový předpis i na kartely průmyslové, je násilný a z textu zákona samého je dostatečně zřejmo, že se zákon na kartely nevztahuje. Vždyť dokonce moderní ústavní listiny, jako ústavní listina československá nebo říšsko-německá, přímo zaručují spolčovací svobodu k chránění hospodářských zájmů. Takové organisace jsou právě kartely.

Theoretikové projednávají kartelovou otázku ve spojení s lichevním z. a ve spojení s předpisem obč. zákona proti dobrým mravům. Toto stanovisko pokládá se již za přežité. Dnes je největší část čsl. průmyslu vázána kartelovými konvencemi. Stát, který je též soukromým podnikatelem, je jako soukromý podnikatel členem velkých kartelů. Tyto kartely vylučují tedy také jako jiné kartely každou soutěž hermeticky. A přece je stát jejich členem. Nemůže se tedy po čas řádných poměrů mluvit o tom, že kartely inklinují více k zneužívání hospodářské moci než jiné velké soukromé podniky. Jinak věc ovšem vypadá za poměrů mimořádných. Naše ústava má zvláštní ustanovení pro mimořádné poměry. Jest proto zbytečno regulovati dnes otázku jen vzhledem k mimořádným poměrům a nepamatovati na poměry normální, ve kterých žijeme. Musí se tudíž kartelová otázka a její zákonná úprava přenést na zcela jiné pole. Je možno diskutovati o tom, zda se může kartelová kvota prodávati, zda rozhodčí soudy mohou v kartelových věcech judikovati, zda jsou částky vyplacené za kartelové kvoty, tedy na zajištění odbytu, s hlediska daňového odpočítatelnými položkami, anebo zda v konkursu je kartelová kvota majetkovým předmětem, v jaké formě mohou býti kartely organisovány a konečně, zda jest kartel povinen informovati veřejnou správu o svých usneseních a o své cenové politice. To jsou všechno problémy aktuální, které se mají nebo nemají normovati. Dr. Hexner vyslovil však názor, že kartelová otázka se nesmí obíratí dovoleností nebo nedovoleností zřizování kartelů, neboť tím by se do tohoto problému vnášely

elementy přežité. Tím bychom se také odchylovali od skutečně aktuální části kartelového zákonodárství. Nesmí se podceňovati okolnost, že při právní jistotě by mohl býti československý stát sídlem mezinárodních kartelů střední Evropy. Spor o intenzivní kartelový registr (všechny kartely a jejich pohyb vedeny v evidenci státní) dopadl ve prospěch extenzivního registru, ba dokonce ve prospěch informační povinnosti. Informační povinnost zcela stačí. V německé teorii uznává se anketové právo veřejné správy. To jest: veřejná správa pomocí odborníků zjistí, jak se věc v podnicích má. Kartelové soudnictví se v Německu neosvědčilo. Důležité je povolení zrušení kartelové smlouvy z důležitých příčin (pro kontrahenty). To není žádné novum, ač je to prostředek dost nebezpečný, ale potřebný. Kompromisní řešení je, že zrušení povoluje soud. Rozpuštění kartelu státem je ovšem ultima ratio. Tomuto předpisu se nelze vyhnouti, neboť stát jiného prostředku nemá.

Knihy redakci zaslané. Dr. Otakar Bas: Pronásledování čsl. živnostnictva a obchodnictva v době poválečné. Dějinný dokument. Živnostenská knihovna. V Praze 1927. Druhé, rozmnnožené vydání. — Týž: Pohlavní život ve světle našeho trestního zákonodárství. V Praze 1927. (Obsah: Prostituce. Prostitutky. Potírání pohlavních nemocí. — Homosexualita. — Otázka vyhnání plodu. — Ochrana mládí.) — Týž: Proč nejsme socialisty? V Praze 1928. — Vesměs nákladem a tiskem »Čechie«, živnostenských tiskařských a vydavatelských závodů, Král. Vinohrady, Belgická 23. — Josef Pekař: Smysl českých dějin. O nový názor na české dějiny. V Praze 1929. Nákladem vlastním. V komisi Klubu historického Praha I., Klementinum. — Dr. Jos. V. Bohuslav: O koncesované živnosti zprostředkování koupě a prodeje realit a ostatních v zákoně ze dne 19. VIII. 1925 č. 203 Sb. z. a n. uvedených právních jednání. — Adv. dr. Zdenko Stibic, právní zástupce Ú. J. hosp. družstev: Družstevní zákon ze dne 9. dubna 1873 č. 70. ř. z. podle nynější právní teorie a soudní praxe.
